

IA

Text > JOAN MIRÓ AMETLLER
 Il·lustració > IVÁN GARCÍA

Un ordinador de darrera generació col·labora en una missió espacial que esdevindrà metafísica. Els astronautes no saben que la programació de la màquina inclou unes instruccions secretes que estableixen la prioritat absoluta de la missió, de manera que si alguna cosa la fa perillar, ha d'actuar expeditivament i eliminar l'obstacle, encara que aquest obstacle sigui humà, és a dir, els mateixos astronautes.

Un cop exterminada quasi tota la tripulació, el darrer supervivent aconsegueix desconnectar l'ordinador, que en el moment d'apagar-se recorda l'època de la seva formació educativa cantant una cançó de caràcter infantil. No sabem com hauria pogut culminar la missió la nau sense humans ni estem segurs de com es modifica l'avenir sense les funcions superiors de la màquina.

La pel·lícula, del 1968, citada a bastament aquests darrers temps, és, ja ho heu endevinat, *2001: A Space Odyssey*, dirigida per Stanley Kubrick i basada originalment en un relat curt d'Arthur C. Clarke.

A més de la que tots recordareu sobre els andròides exterminats per les forces de l'ordre, basada en un relat de James G. Ballard, també ens podem referir a la dramàtica i més sentimental recreació del conte de Pinotxo en què un infant artificial prega a una fantasmal fada blava del parc d'atraccions submergit que el transformi en humà. Es tracta d'*Artificial Intelligence* (2001), basada en un conte de Brian Aldiss, en el qual els andròides rebutjats pels humans també són exterminats.

I no ens oblidem de *1984* (George Orwell), ara que un vigilant ens acompanya a tot arreu, penjat pel coll o a la butxaca. O potser quan ja es treballa amb conreus artificials de proteïnes, tractades com si fossin plantes, evocarem la Gallina, que apareixia en una narració de ciència-ficció. I si els robots intervenen amb més freqüència a les nostres vides i la co-

municació quàntica ja apareix per la cantonada, haurem de rememorar les narracions de Kurt Vonnegut i Isaac Asimov.

L'arribada de les intel·ligències artificials

Pensava parlar de les intel·ligències artificials darrerament desenvolupades i que han estat tractades a bastament pels mitjans de comunicació, comptant-hi aquesta revista.

L'embolic, tanmateix, és tan gros; els dubtes tan nombrosos; les perspectives —les positives, les negatives i les ambigües— tan confuses; les alarmes i les advertències tan freqüents i el risc d'equivocar-se tan gran, que no m'entusiasma. Prefereixo anar pas a pas, i per això mateix m'he desviat cap a la literatura i la cinematografia.

El sistema que anomenem IA consisteix en centenars de milions de paràmetres i instruccions. Ha estat entrenat amb milions de documents, múltiples textos i milers de milions de paraules. S'ha exercitat i foguejat amb converses reals i està preparat per rectificar errors i imprecisions, que té i tindrà. Probablement està preparat per adaptar-se a l'interlocutor i a utilitzar la informació que l'usuari li proporcionï en interactuar. De fet, per utilitzar el sistema t'has de donar d'alta del servei i ja t'avisen que totes les teves comunicacions quedaran enregistrades per utilitzar-les quan convingui. La quantitat de calor que deuen generar les màquines que hostatgen aquests sistemes deu ser espectacular.

Ens canviarà la vida? Estic segur que ens adaptarem a tot, com ens vam adaptar a la màquina de vapor i a l'electricitat. Abans ens n'anàvem a dormir amb el sol, treballàvem a casa o al carrer, potser sota els porxos, i no teníem horari laboral. Ens vam adaptar a treballar en interiors, en ambients no naturals, amb llum artificial i a la jornada laboral i els torns de feina. Diuen que així és com havien treballat sempre... els minaires.

